

د ۱۳۵۱ لمریز کال
د غبرگولی میاشت
د ریښه ګڼه

پرتله پسی ۱۴۱
د تاسیس کال ۱۳۳۹

Kandahar. Kabul
Vol.13, No.3, Jawza 1351
(May 1972)

کښتیا
د افغان غايت روښانتوب

پاشتنی خپرونه

زمونږ محبوب ټولواکي معظم هماغلوانو اعلیٰ حضرت د هیواد د خپلواکۍ
ستر جامې چي د شاهانه ذات د سلطنت په محالنده نوره کی
زیات پرمختګونه و ګران هیواد په برخه سوي دی

د یوې ګڼې بیه درې افغالی

اعلیٰ حضرت شہید سید محمد نادر شاہ غازی زمو و
دخیلو اکی دیورتہ اختلاو دمہر کی ستر قہرمان

مرحوم والا حضرت سپہ سالار غازی
شاہ محمود خان دیووالہ فاتح

د کابل فاتح والا حضرت مارشال غازی خان
غازی چی دخیلو اکی دیورتہ اختلاو
پہ مہر کہ کی تی اہ شیر بدو اکی
میرا نہ بنکارہ کر بدہ

۱۳۵۹ کال د خپلې کولې مياشت

زموږ يوه ستره ملي خاطره

خپل وېشونکي کاله دمخه د چوڅ په شېره ورځ
افغان بهرمان او آزادي غوښتونکي او اس د خپلو سرتېرو
مشرانو او د اګارانو غاړو په مېانه او ننګيالي توپ
خپله يوه خپلواکي بيرته لاس ته راوړه او دادي تر اوسه

خپلواک ژوند کوي او اوس د خپل محبوب او ترقي
غوښتونکي ګولوک اعلیٰ حضرت الامير گل علي الله
محمد ظاهر شاه په هلاکده عصر او نېکمرغه سلطنت کې

د نېکمرغه اوله او بې تر ځنډه د نوي وژند شوي
او کوشش کوي او غواړي چې د يوه پرمخ تللي هېواد
په حيث ژوند وکړي او د خپلو خلکو علمي، اقتصادي

او مدني سويه پرمخ بوږي او خپل ژوند د مېشکي نملو
هېواد او په غېرو ګردوي.

که څه هم دا وروستۍ هل و چې زموږ ننګيالي او
او توپيالي ولس د لويديځ استعمار «انګليس» سخت

تېرښ او مقاومت د هېواد د جنوبي سيمې په «تل او وانه»
کې مات او غټې دي ته اړه کې چې زموږ خپلواکي بيرته
په رسميت ومني، خو تر دې دمخه انګليسي استعمار

په لومړي او دوهمه جګړه کې هم د لږ ورو افغانانو
د خواستې ماتې وکړه شوي دي چې انګليستان نو
هم په خپله مني، تر اټکلېز او دېر دمخه لاهم سکندري،

چنگېزي، صفوي او داسې نور تاهه کوته د دې سپېڅلي
مېشکي د پېولو دپاره د سختو مشکلاتو سره مخامخ
شوي دي.

د کند هار مجله

د امتياز خاوند: د طلوع افغان نشراتي موسسه
د مسؤل مدير وکيل: غلام معي الدين (ايولي)
مهتم: عبدالکريم (طالب)

ليکونکي ډله

عبدالقدوس (نجيب)

احمد (راشد)

عبدالمنان (امير)

ميرمن ملاله (اخکزي)

طباعتي همکار: محمدي (بارک)

اداره: د شهيد الوواپ

د تلېخون لېسې ۲۸۸۴

په دې توګه افغانان د آزادي غوښتنې د چټکۍ
اساس ايښوونکي او بانيان بلل کېږي چې په اسيا،
افريقا او لاتينه امريکا کې نې د آزادي غوښتنې او

خپلواکي جهات پرمخ وړي او د افغانانو د وروڼه
تابته کړي چې د ملي قيام په وړاندې د استعمار د وال پو
لازمي امر دي، نو هغه چې د نوي په ګوت ګوت کې د
امير يا ليرم پر ضد مبارزې شروع شوي او د نوي هېوادونه
يو په بل پسې خپلواک او ازاد شول.

د آزادي د بيرته اخيستلو خاطره هکله موږ ته ستره
او ملي خاطره ده چې زموږ نور يا لير پلرونو د سرو او
او مالو او په قربانو لور سره د خاطره د تل دپاره ژوندې
وسائله او د خپلو تېرو نېکونو پر پټه نې ګامونه کېښودل

او دا خاوره او د دې خاورې خپلواکي نې موږ ته د يوه ستر
ملي امانت په حيث وسپارله او موږ ته هم په ګارده چې

خپله خاوره او د پلرونو او نېکونو لپاره چې خپلواک متري
او د ان د خپلو د امنونه وساتو او په دغه لار کې د خپلو
ننګياليو پلرونو په هير پر محالو مشکلات راوړو او

د صداقت، اقدار، کاري او وطنه ومني هم ګار واخلو.

د مور لور څي

په مناسبت د هېا حضرتي د نظامي

ملګۍ پيغام

بسم الله الرحمن الرحيم

علامه حضرت آية الله العظمى آية الله العظمى
عالي او ساتند و به

او د حق تر پي ته توجه گرځول شي .

موږ چې هر هره کړنې و کېږي د مور د پوهې افق ته پراختيا
ورکړي او د دې صحنې او اجتماعي حالت ته چاوالي ورکړي و
د عقل د سلامتۍ او جسم د صفاتو په پيچانه سره په دځپلو اولادو او
تربيت په ترانځنۍ کې و .

په دغه پيچتوره ورځ کې دځپل معيت پيغام ټولو افغانان
ميشو ته استوا او د پاکه خدای (ج) د لوی درباره هغه د دوی
لپاره د اعميت لرونکي ډول او پي وظيفې د سرته د سوادو
د پاره توفيق غواړي .

د مور د لور مقام او نقش د تمانګلو په غرنۍ د دې خاوري د غوړو
اولادو ابادۍ توفيق د ما هيله ده .

موږ د دې لور او لور د هوسره دان وړ دي د پيغام او
حلقه ده د دې د اړيکېناکه مقام امانت په حقيقت
کې د پورې د اړيکېناکه مقام امانت په حقيقت
چاې انسانې فرهنگه د کورنۍ د عناصرو هغه
تربيل عنصر د مور د مورنۍ وې .
مور د مور په ټيټې کې د فرهنگي ارزښتو او
اساس ډله کور او د انساني تاريخ مسلسل دغه
په واسطه ساتي .

د مور د سر کې لومړنۍ هندونه چې په حقې
کې موږ خپله پيوند کړي د معيت د مفهوم، د پاکي
اند پيښې د مفهوم، د کورنۍ د مفهوم ډېر پيغام
او وطن مفهوم او اولادو لورې د مفهوم سره چې
د انساني لور او اساس په ټيټې اخلاقو باندې د دوی
شروع کوي .

مور د مور لومړنۍ پيوند کې ده . داسې
پيوند کې چې د فکر او فوټ احساس موږ ته پيښې .
د دې ټيټې لور او لور د تر پي کولو
د پاره د ټولنې د پوه کولو د ټيټې په حيث چې په
هغه کې ټول کور او فوټ سوېدي .

د خدای (ج) شريعت، ملي قوانين او لورې
سټن د فطري او فرهنگي ارزښتو ټولګه د مور
مقام ته يو خاص اهميت ورکړي دي او د دې مسلمان
او لرغوني هيواد د ثقافت د مور د هکله مقام د خلکو
د ادب په وړاندې احاطه کېږي .
تر هر شي چې هم داده چې د مور د احترام پر هې

دنیای خوشبو و گلاب

د کندھار داشو گادو هم میندل سنوی قرمان

پاغلی دانیل شلومبرگی : کند هارداشو کادمیندل
شوی لومری کتیبی مترجم ددومی کتیبی حل به یو
une nouvelle inscription. D
Ack. par. M. daniel
Schlumberges, membre
de. L Academie

او هیروی به لاندی چول سره کښې پدی د آندو کاډ کښېږ
تر میند او دغه خلكو دغه پاچا د پاچې په باره کښې
له اواز او د استازو دغه کار اغیستی او کوم مستند اثر
په منع کښې نه و چې دغه په استناد سره د دغه د استازو

اشتهای ریح که یوای مگر له چه مرغه کله چی په ۱۸۳۷
کال کښې پوهانو د اچول کتبیې و میند لې او په وینو
سره لې موافق شول او د آشوکا د اوبخ تر یوې اندازې
پورې روڼ او داسې حقیقت له مشرې څخه پر ددیم
کښه شوه .

(بلوچ) آڙوڪا ڪٽيڇو تعليماتو پهريون ڪڏهن
۱۹۵۰ع ۾ ٻاريس ڪڏهن شروع ٿيو آهي
آڙوڪا ۾ وڏي ڪورس جو مختصر ٽيڪنيڪل
پهريون ڪي ٽيڪنيڪل ۽ حڪومت جي ٻن ٽيڪنيڪل
۽ ٽيڪنيڪل ٽيڪنيڪل ٽيڪنيڪل ٽيڪنيڪل

د کندهار کښې ورو موږ ته د اښا بته کې چې د اوږدې
 د والو ان حکومت په افغانستان کې د جنوب ختیځ تر څو څو پورې
 احتوا درلوده او بل د دغو کښېو متن د اشو کاغه خپاره
 سوی تر ما نو له دی چې دده پشپناه له به سره و موږ ته نصیحتونه
 کوي او ټولو له رعیت که بود ستا بیان دی یا اور کما شنگان
 و حق او حقیقت ته را یو لار او ددوی ژوند په اصلی مفهوم
 چې له نیکو اخلاقو څخه عبارت دی او یو موی د دوی موږ

کتیبود لیکن طرز مشه هندی لهجی دوی بی دشمن ترجمه
بی مرفیولو گشتا و یاد کتیبو مترجم له چ پرو مشکلا تو
سره مشامخ کوی شو سره له دکدی اشکشاف و هوو ته
نوی رو چا بی له کوی او (هوو) سره د قبل الاسلام د تاویخ
به دوو لو گشتی چه مرسته کوی .

دالوی کتیبه چو په ۱۹۵۴ هیسوی کال کی د کاندھار
په زلمه دار کښی میندل شوی ده فقط په یو لانی ژبه لیکل
شوی او دغه های تر د مثنی میندل سوی کتیبه او زده
اود دوه ویشو لیکو لرونکی ده مگر الموس چو په شروح
او ختم کښی نامکمله ده او گو بیان کښی یو متن دی

بر منته دو کار و پهل شوی او بودی ترقی لی لایزال و دو
لانی پرتوی دکانچه در رسم قرمان له مابین خطه
شروع شوی او برد بر رسم قرمان ختم شوی ده . مشهور ای
دکا از که جنگه حالات او بود زم دماغ هر عظه ده

می به نادیده و ثانوی گشتن ذرات اهمیت آری او مؤلف به دی
های کنی دستور و کتب و کشف نه ادب باسی او قلمتک
امید لر و جی دکابل د لر خون یو لدی انجمن او بال مؤلف

دایم به زیاده سر به ده غلوه هیند لور کهنی بشیر و توجه
و شی به دی تو که ای پر هان باندی لازمه گنم چو دکا بل
دموژی له مد بریت غلوه دژده له کومی تشکر و کرم چو
مد ۴ له موژ سره دداسی پر لور غلوه دایم بر سر و او

کشی مرسته کوی دا کتیبه چی ها ای داد ساله په باده کنه
ایکلی ده دکابل په موده کنه پرته او هر شونک یی
لپه ای شی .

د کڅد هار د نوي، وځنډل سوي کڅپېې تر چنده:
تقوي په ډر لوڅه ښو کڅېې خدوساً پر حقو کسانو
يادي ډيره لازمه د پېې دوي شپل هان پېژندلې وي،
پاڼه ۳۵ مخ کي

کوم همدغه وسو او په همدې ترتيب د شوروی اتحاد
مشرانو دا هر گنده کړه چې د امریکا په مقابل کې
د دوی خاڼچي سياست نسبت د غرو سچف حکومت ته په
پوره اقمېونا ته اساس ياندي ولاندي .

هر څه چې دو بهنام د کشالي د پاره د حل د بوي سياسي
لاړې پيدا کول پداسي حال کې چې د پاريس د سولې کنفرانس
د غور کول کوښښ سره سره بيا هم د نا کامي سره مخامخ

دی نو د نکسن په دغه شهر و د غور سفر کې په په دغه ډول دغه کار
سره تر سیدلي وای . په داسي حال کې چې سر بيره په دغه
موضوع د ستراتيژي خو سلود کمو او د اړو پياوړتيا غټېغ
او د دواړو د پياوړي مرېر طاجارتي موضوع گاني هم

پايد نکسن په دغه سفر کې تر بحث لاندي لول سوي وای
خو که بيا هم دواړه د غور اړي د دغې موضوع او د يو
شپږ کلپاتو په باب موافقي ته ورسېږي دا کشاله

په شپل شدن دلاسه ورکړي . او د پاريس د سولې د
کنفرانس د مساعدېدو د پاره په زمونه برابرې سي .

نکسن په دغه سفر کې هر څه چې دو بهنام په باب
په دغه چانس لاس ته راوړله خو د اړو په باب يې ورسره
چانس تر لاسه کړي . هڅه په همدغه وخت کې و چې د
المان د اتحادی جمهوريت پارلمان د بن د حکومت
مراقبي د مسکو او وارسا سره تاييد کړي .

د ستراتيژيکي وسو د کمو لو موضوع چې د
شوروی اتحاد او امریکا د مشرانو د شپږ لومړني
موضوع وه ، په حقيقت کې د نړۍ تر ټولو سياسي او

نظامي مسئلو مهمه وه . هڅه د لويو هيوادو
تر منځ په نړيوال ساحه کې نسلبناني مسايقو ، خصوصاً
د امریکا او شوروی اتحاد تر منځ بوي داسي مرحلې ته
رسيدلي دي چې د ملګري پر مخ د بشردن او د نړيوالو

د دوام له پاره يو مستقيم خطر پيل کېږي . او د لويو
هيوادو مشران د خپلو هيوادو د خلکو او د نړۍ نړۍ
د خلکو په مقابل کې مجبوره دي چې د داسي مسايقو
مخه وایسي .

د دوی د وسيلو کلوټو په موده کې چې د هېلنګر
او پانا په کنفرانس کې د دغې موضوع په باب د امریکا
او شوروی د متعصبينو تر منځ يو اندازو پر مشګونه
په برخه سوي دي هيله ده چې دغه دواړه هيوادونه د دغو
پاته په ۳۵ مخ کې

ته په کورنۍ : خالدي

شوروی اتحاد ته د رېچارډ نکسن سفر

شوروی اتحاد ته د امریکا د متعصبه اېالانو د
جمهور رئيس رېچارډ نکسن سفر د غور مهمو سفرونو
د جملې هغه دی چې په دې وروستيو کلونو کې د هيوادونو
د مشرانو په سو په کېږي . د جمهور رئيس نکسن دغه سفر
د دغه جمهوري رياست د دوی د مهمو واقعاتو هغه دی او
د په دې سفر کې د سولې د کوښښونو په باب يو کرښت
تر لاسه کړي .

شوروی اتحاد او چين ته د نکسن د سفر په لار کې يو
اړي مشکل چې پروت ژمنه دو بهنام غور کول چنگه و چې په
دې وروستيو کلونو کې يې کمېود پاته هم غور وکړي .
خصوصاً په هغه وخت کې چې نکسن شوروی اتحاد ته

تلی دغه چنگه د غور نا ک سات ته ورسېد او سياسي
مېصريلو د افکر کاوه چې د نکسن دغه سفر په هم لکه
د ۱۹۶۰ کال د اپرېل او غرو سچف د کتنې په لپاره

او يا په ۱۹۶۲ کال کې د کنيډي او کاسکين د کتنې
او يا په ۱۹۶۸ کال کې مسکو ته د اېډن جان د ټا کلي
سفر په شان چې لومړی سفر د امریکا بې (U2) الوتکې د
الوتنې په نسبت چې د شوروی اتحاد په خاوره کې الوتنه کړي

و د اود هم او د دې سفر د کېو يا او چکو سلوا کياد پېښو
تر تائيد لاندي دا غلې اچايي مسکو ته د نکسن دغه سفر
هم هغه ډول شکل هانته واخلي .
خو د دواړو خواوو د پېښې په اړه دغه سفر بيله

د کندھار پہ چار دہ گنہ یو ناو رہ کو

دکندهار په جنو بلوېد پخه خوا کښې د چارده او
پنج دده په ایاغه سره دوه ځایه دی چی یاز کزی پکښې
او شمېرې په دوی کښې مینې دودونه ځته چی دکندهار په
ښار او چا پیر کتو وچوداځه لری .

[illegible]

دخيل شهر كره و در هر ده سال اچو اوپه لومى ي شپه
چي ارچو چي شوه اووز و سقه د لوم شپلو ان و شپلو كودو
۱۶۵۷ شمس شهر (لوم) د شهر كره با اته شهر د شون هر وخت

دنده خواجی اودناوی اوری خیلواتی راهی لو میری
 زوم گوری شه مجلس و سره کوری بهانواوی او

دی سره پر به دی او پندینه عسی تراوی. دیالده ی
ورنه پتی شو دنده خپری چی دندلی. خپری بیاو سره ی کوی
ددوی معرقی چی. دلومی ی و ان. یوا چی په لید. او سره

کدیدی خفته بایند به و ده چم دچمو داوری توردی چی عیشی
چیمو د زوم او ناوی دملاقا ت په غوبه کی دژ و م
تور ا تکه دمغه په کزیدو، کو کلی (ربا ت) «کور» لاهی

در ته پو غیری دوی شنه کړی چو زوم پو و ته پو غیری .
د میره او ما ینو لومړی خوږ مجلس په بلو خوږ وو او دوی
او سهار بله د ورځ د نهاره څخه پو چته و کړی

پشپه هم خبری وی، دشمنان ساعت خبری له پاد، سپاهان وی
هم مجبورده کوی چی ددی او مپه به منع کور دهر کی

خبری به چنگار دول سره به آوردند هم و آوری
که پیروی همه همیشه خبری نه گوی او یا شرمیده شده
باید چه هر و مرودیتی شوی بشوی از شو اشکاره

کینه دشی
 (مهم به دی و دسره او می لایه هول شوی وی
 له اولی که خود که ز به پیش او خبری تر و آله وزی

نورالله اندی تر ملاقات دیتوشوور چشمه پلونه کوی مانه

باسی بیوانو به پورده دله د شلمی خبری کوی د چقل بازی
به دو خمه شیه بیادقارینو تر مجلس یروسته د خوب تروخت
د مده دالوی دیری و د تیری خوندو اخی او د تلمی حق د کولوم

سره به منه نما کلای آخونه کی یوهای کپری، چلی هم دغو
سره یوهای وی، دناوی لاس به به دوزم به یو+لاس سره.

داسر اوسلک و لېولايشی چي قايوي ان محلي خلک سره کړي
هر څومره چي (دوم) په بدایي توگن کي برخېله ناوي
پاندي غښتلي وي څومره ددی ښکې په نظر کښي دروند

او دو قارچین کپول کیپی ی، و دوسته تردی الزموینی
دو بل دستاینی و روشی نه یا ته کیپی ی - و اجه انشویسی می

دېلارد کورده را - پره کچي و در اوست و اخلي ککالي ل

یہودیوں پر حملہ لار یا ندی جی ناوی وندہ کپہ ی د ا غوئی شوی
وی د لو ہو خشفه عم کاد اخلی - پر میخ بد و د ا بائی بانندی

۱) سوئی نه لری سر او پشوری له کوری . یواځې ناوې
او خفه وکړې یې چې د حق سره اړوند یې د دې ویشل شو خفه
د غوډل کيږي نو د ځو له وړا یا نه که تر ناوې وده اړوند یې

که در وسطه خامه‌ها در آن بود و بادی که بی
داد و در خود را به خوان زمانه بخش به دوی که شد

د پيغلور شوالې دېل ولسن دي

دغه ټولنې له موخې وکلمه شوه او نه ده ددې د پادې په څېر شوي
په سپېکه مشر کي و نه کوي موخې ته په نېر وړ او ځکه

هرشي چي وڌايو لاس ته اشي مٿي بيٺو رڌو ۽ ٻه ٽي وار
موندائي ڏهاڙه ته ايري ڪو به ۽ ڏسي اچي ڏي ڪلي ۽
(يا ته ۳ ۽ ۳ مڃ ڪي)

د عکاسی د دور بین ختځه د سید عکاس خیره

د دې مرکي په ترڅ کي د کند هار ۷۰ کلن هنر مند عکاس تاسي ته معرفي کوو

هغه هنر مند چي د عکاسي اېډوم نې انسان پنځوس کاله پخوا د نا آشنا خاطر او سره مخامخ کوي

سید محمد عکاس

پيري وړوغي د افغاني خواصو
سره سم اويا پر پتو له خاگستري
زاري او جلايو سره گو سید عکاس
ته يوه هنري پټه ورکي بده قدرتي
نسبتاً پټه شو مجلسي د لور و
او انسانوي خاطر او ختځه وک
دي

او پري د ختځه مي په ياد دي چي
کله په د وگت له مخي تير بدم
پو سپين د پري د ختځه د کچري سره
چي په د و پټو په ولاړه و او
و د ياد دي لکيا په و د شپل و و کان
مخ کښي مي ايده ته پو پټي چي
دغه ايده د ماد ياره ولي په لړه
پورتي و خوا و سي ته يوازي دده
د هنر بلکې دغه د و نه سره هم
اشناسوم د و دي د ماسره په نې
پو غاي گران او ستونکي هم
د پټي

شواخه او پخوا نې پيري د عکاس د کاغذ پر مخ د تل د پاره و و دي پري ايښ دي
هغه آثار چي د دې عکاسي کړي ده که تمير و نه و د زمانې غېږ او تحولاتو له منځه
و دي دي که انسان و نه و کي نې لا خاوري شو بدي

د دې د پاره چي د دغه هنر مند د هنر قدر ووشي او دغه سره د هر کي تکړ
و کي د هر کي په ترڅ کي د دې پو پټي په مکله چي هر لکه او هه وخت د عکاسي
شرق و د سره پيدا شو داسي و ويل

پته مي په ياد دي هغه وخت لا وړ و کي و او د پري د شخړه و چکالي د تير کال په شان
ا ا غلي و د او ا علي حضرت امان ا خان خلک د ا قول کي ل او د شپي صا ايډين خوا ته

سید عکاس چي اصلي نوم ي
سید محمد دي ۷۰ کاله دغه د کا پل
په چاړه کتو د پټي دې خوا و پټي
قول په کند هار کښي تير سوي دي
دغه سپين د پري عکاس چي تقریباً
پنځوس کاله دغه اې د عکاسي
نن دده کښي دي تر او سره
نې پو زيات شمير د خپو د ا ر غوي

د د و عا کولود پاره د و ا ن و ه پ د ی
 تر یخ کی ل د ه م و د س ر ه م ل گ ر ی
 س و م د ل و ا و پ ه م یخ کی م ی ی و س ر ی
 و ل ی د چ ی پ و ه ت و ر د ه ق ط ی و و ل ه
 س ن د ق چ و ر ه م یخ و ه خ ل ک و ه م ل ه
 م ی ی ا م ی ل و ر ی ک ا و ه چ ی ا ح ل ی م یض ر ت
 ا م ا ن ا ل ل خ ا ن ی ز یخ پ ر و ک ی د د ا ع ک ا س
 د ی پ ر ی ر د ی م ک س ا خ ل ی ا ت و د ا ت ه
 ل م ا س ر ه د ا ا ح س ا س ی پ ی د ا ش و چ ی
 پ د ا ی د ا م ی ی و ک م ا ل و ی ا و ک ر ا د
 ک ر ا د م ی د ه ا ح س ا س پ ه ل د ه ک ی
 ی ا و د ی ک ی د ی ت ر ه و چ ی پ د ا د ی

سید عکاس د م ح و ا ن ی
 پ ه ب ه ا ر ک ی

م ی س ر و ک ی د ی د ا د ت ک ل د م ا د پ ا ر
 ا ی ک ل ش و ا و ه ل ت ه م ی ت ر د و ک ا ل و
 و د و س ت ه چ ی د پ و ه م ل گ ر ی پ ه م ر س ت ه
 م ی م و ل ل ج و د ک ی ی و د ع ک ا س ی
 ل ن د ه ک ی ا و ل و د و د ه ی و ت ک ی ه

م ک ا س ش و م د و ک ا ن م ی خ ل ا س ا و ک ا د م ی
 م ر و ج ک ی - ت ق ر ی ب ا ل س ک ا ل ه م ی ه ل ت ه
 ع ک ا س و ک ی ه - پ ا خ ل ی س ی د ع ک ا س
 ت ر د ی ر ت ف ص ی ل و د و س ت ه م ت و چ ه م و چ ی
 ل د ه د ی ل ی پ و ی ش ت ی د ی ا د ه ا ن ج و د و م
 د ا س ی پ و ی ش ت ی م ی ه ن ی و ک ی ه چ ی ه ن گ ه
 و ش و ه چ ه پ ه پ د ا د ک ی م ی م و ع ک ا س ی
 ل د ه ک ی ه - د ه و و ی ل ا ل م ا د پ ا ر ه ی و ش و ش
 پ ا ل س ی و ه م ک ل ه د ه م ل ه م و ل ل پ ه ه ن گ ه ک ی
 چ ی م ا د ل و د ی و ع ک ا س د و ک ا ن ک ا ر ه -
 ل م ا د ی ر ت ل ا ی ا و ش و ق پ ه ا س ا س ت و م و ی ی
 م ی ر ل ا م ل م ع ک ا س م ی ل ا ی ش و ا ل ک ی س و
 ا و پ ه د و ه م و ا ر ک ی ی و ی ل ل م ر ا ی ی
 د ی پ ر خ ه ک ی م ر س ت ه د ا م ر و و ک ی ه -
 م ر س و ر ت د ا م ی ه ل د ی ا د ه چ ی م ی د
 پ و ه م ل گ ر ی ع ک س ا خ ی ش ت ی د ه م ل ق ل م د
 ل ی د و ه م ل م ی ت م ی پ و ک ی ه م ک ل ه م ر ش ی
 س ر ی پ ه ق م یخ ا ی ت ک ل ت و د ا س ت ر گ ی ا ی
 س ی م ی ا و د پ ش ت ا ن ی م س ی م م ل و م ی د ه
 خ و د و ه م و ا ر م ی د ع ک س پ ه ل ی د ا و س ر ه د
 د ی ر ی ش و ی ا ح س ا س ک ا ر و و د و س ت ه د
 ل ی ا ت ا س ت م ا ل د ی ا د ه م ی م ل و ر س و ه
 ق ط ا ی ع ک س و ه و د پ ا ع ک ا س ی ک ی ل
 م و م ی ک ا ر د د ه ک ی ه -
 پ ا خ ل ی س ی د ع ک ا س م ل و ه پ ر م ر ا ن
 پ ا ک س ت ا ن ه ن د ا ا و ر ا ن ا و س و د ی م ر پ ش ت ا ن
 ت ه س ر ک ی پ د ی ا و پ ه م ر ی ی ل ی پ و ر ه
 پ ل د د ی -

پ ه ا د د و س ل د ی ا و ک ر د ی ل ی و ه م
 خ پ ر ی ک و ل ا ی ش ی -

د ه پ د ی پ ر خ ه ک ی م ی پ ه ه ت و گ ه
 م و ع ک ا س ی ک و ل و و ی ل - د ه ا د ی ت و ر ا و
 س ا د ه و و ل ک ی م ر ی ه م ل م ی ک ا ر ا خ ی ش ت ی
 د ع ک س و ن و ل م و ل د ا و س ی و ق ل م و س ر ه ل ی ا ت
 ت و پ ر د و ل و د ی ه م ل پ و ر د ه پ و ه س ی م ل و ه
 ا و ی و م ی م ی م ل و م ی د ع ک ا س ی د ی ا د ه

ج و د ش و ی و -

و د و س ت ه ا ی م و ق ط ی خ ل ا س ی
 ک ی ی ا د ه م ل و خ ت د ل م و ا و ا م و ن ی
 ت ی د ا و ج و د ل ی ا و و ی و ی ل -

د ه م ل م و ن ه - ۳ ک ا ل ه
 د م یض ه ی س ا پ ش و ل ا و پ ه
 ک ن د ه ا ر ک ی د ی ر ق ی م ک ا س ی ت ق ر ی ب ا
 ۳۵ ک ا ل ه ک ی م ر ی چ ا د ی ر ق ی ت و د ه م ل
 ا س ت ف ا د ه ک و ی -

س ی د ع ک ا س چ ی ک ل ه خ و خ پ ر ی
 ی و ی پ ل ی س ی و ک ی ی ق و خ ی ا ی
 و ا خ ل ی ا و س ا ل ت ی ا ی ک ی م ر ی
 د ا ت ا و ع ر ج ی د و ی ر و ک ل و ا و
 د ا ه ی ش ی و د ت ه پ ی ش ه ش و ی د ه

پ و ه م ی پ ه خ ا ط ر ه ا ر ی -
 م ر س و ر ت د ش ی ا ت ه ت ی م ی ی چ ی
 ک ی د و ل ک ی و ی د د ی د ی ا د ه چ ی
 ل د ه د د ت ک ل ی ل ی ا ه ت و ل ه ک ر د م

ا و م ل و خ ت ه ی م ی و ا خ ی ش ت ا و
 د س و ا و ی ا ت ه پ ر خ ه ی د ی ل ی و ر م ی
 و ع د ه د ا ک ی ه -

د ش ی و پ ه و ر یخ د و ع د ی س ر ه
 س م ک و ر ت و و ر ق ل م ت ر ی و ی ش ت ی ا و
 ک ل و ی ر ا ی و و س ت ه م ی ی پ ا خ ی ل
 پ و ی ش ت ی ش ر و ع ک ی ی ا ن ی ی و ل ی ا ت

ش م ی ر م س ت ن د ا د پ ی م ی م ک س و ت ه
 م ا ت ه د ک ل و د ی ا د ه د ا ق و ل ک ی م ا و ه
 م ا د م ک س و ت و د ل ی د ل و پ ه ت ر یخ ک ی م

پ و ی ش ت ه ه ی م ی و ک ی ه چ ی آ ی ا د
 پ و ه ع ک ا س ی م ه ا ر ت پ ه ع ک ا س ی ک ی
 ه م د ی -

د ه و و ی ل - ا ل ی ت ه د ک ی م ر ی
 ت و ک س ک و ل د و خ ت ا و ه ا ی پ ه
 م ط ا ب ق ا و د ل م ل م پ ر د ا ل ی پ ا ی
 د ا پ ه خ ی ل ی و ی م ک ی ه د س ا م خ و ا د ی

خود دلم سا په اوږد پښتني کتړول کې او هم وکولای سی چې د عکس انځېر ټوټې د هیري سره سم د ډاډر کې ی.

سید محمد علاء پر عکاسي د خراډي کار د (فیوس سادی) په نامه د اعلی حضرت امان الله خان په عصر کې زده کړې پدې

او دغه وخت په عربي فابریکه کې یې کار کې پدې.

د لاسي کارونو او پلاټ سره علاقه لري خپل دغه کار ټوټه چې یو د شکول و او همدا اوس په انځر او مال

د اوږدول. په دشتیاچ پر چاپښت او په پوره ذوق سره

او بدل شوی و د ډاډر ساده گرو شاپل په واسطه چې دغه یې

هم د اعلی حضرت امان الله خان په وخت کې جوړ کړی دی

د کپې په تار او بدل شوی و. زمینی خولې او چاکټونه

هم جوړولای سی.

دې وایي چې اوس د ماد کور ټول مضارح د عکاسي

د لاری پلاس د اوډ ۲ او پدې کار کې تر اوسه پوره موافق

یم او پیله اړم چې د مرگ تر سامنه د چا ولاس نه و نه

کورم. پخپله کار وکړم، دای گهم او وایي خودم. حتی

دغه لوی ولاس ته اوسم چې د ما د ارشاد او وفادارۍ

ژوي دی.

په اعلی سید محمد د دېوې پوښتنې په جواب کې

وویل اما تر اوسه چې شاگردان روزلي دي چې دغه

دغه د ما وروډ او د ډاډر کان او پیله لوی مې چې اوس

په آریانا کې کار کوي. د عکاسي دې او پوښتني

مې هم دغه وخت چې د پدې دغه انځر ټوټې ته د علم د هغه

سره راوستی.

ورسته مې د پوښتنې هم هېڅې وکړه. په اعلی لاسو

چې دوه وخت داته د حمت کالې د خلکو او معیشتو د و نه

موند پدې او دغه وخت عکسونه مو په غږو شول او غږو

کې انځېر ټوټې دي. پدې اوس حال کې چې په بل عکاس او نه پوره

موږ موجوده. آریانا اوسه دېوې چاپېرې په لاس ته

دا و نه لوی پریالی شوی یاست.

د شهزاد غوښتونکي سړي ته یم عادت نلرم چې

د خلکو په سترگو ټولم او خودمانی مې غوښته نه ده نو نه

مې کومه چاپېرې انځېر ټوټې او نه ورپسې کړې هېڅکله

مې.

آریانا عکسونه مو هم په کورم لاندې لوی کړي دي

ایښی.

— اعلی مې تر اوسه ندې غوښتي دا کار وکړم.

— دغه عکاس او په لې کې چې په کندهار کې عکاسي

کوي کوم عکاس ستاسو په نظر چه عکاسي دی.

— اشنا تر ډېر سره اړم او عکس تضاد هم نس

کولای.

— د عکاسي د ټول ډېر مخکې د پاره دغه نظر لري.

— تر اوسه یې پوره انکشاف کړی دی او نو د خلکو

د تشوې په اتر او د پلې خوا د سامان مجوز کېدل او د موادو

چه جنسیت د عکاسي په کیفیت کې بدلون راولي او

عکاسي د کپې و نه د مېمو ضرور یا تو هغه ده چې په کور

کې یوه داته کیمه یا پدې جوړه وي هودو و نه د خاطر ات

د ټول د پاره د لوی و ساتي.

کېدای شي چې دغه د خلکو علاقه د عکاسانو د زیات

تشوې موجب و کړي او دغه په عکاسي کې لوی ټول و نه

ته متوجه کړي.

د پاشای سید محمد مجلس د پر خور او د هر سوال

سره یې متصل یوه خاطر د لوی و نه مې هم داته و چې

دغه د ژوند په برخه کې هېڅو پوښتنو خو چې ساعت ته

مې وکتل د شپې ۹ بجې کېدو ټوټې وې لکرم وکړ چې

چا یې نور دغه و نه د تکلیف یا هت دم لوی تر لاندې پوښتنو

و نه ستا دای په امان و د سره وکړل او د کور هغه یې

دا و تلم.

— په اعلی آریانا و نه دغه کور د خاطر لري.

— خو شعله یم چې په ژوند کې مې پوښتنو د هغه

د پاره غوره کړې پدې پوښتنو کله چې په پدې کې و م

خلکو شاه نجف ته د دې علومو د زده کړې د پاره

دغه کړې ده ما هم و غوښتل چې دا کار وکړم مگر

و مې لیدل چې دغه مدرسې فارغان پیله کړي هغه

چې په یوه ځای کې طالبو د کړي او پدې کړای جوړه

د پاره د ټولو لاس ته لوی بل هغه یوه البته پاتې دی

لوی په علم هم زده کړې.

او عکاسي په عکاس لاس پورې کړې اوس په دې

چې د یوه هنر مجلې یم د غوښتنې ځای دی.

په اعلی، ممکنه ده په یاد موږ دغه عکس او په

لې کې چه د عکاسي د لوی پوښتنو هغه تر اوسه مو

عکاسي کړې پدې کومې خاطرې ولري.

پاته په ۲۴ مخ کې

(۸ مخ)

د مور د ستر مقام در نښت

کډون پنځنۍ کوی د اکا د مندی توری هم په څېر
و طیفو کی زیاتې انداکار ی ته تشویق کی ی او
ددی ستر اعدام غصه د مېواد په هر گوټ کی دمېر منو

د طبیقې له خوا هم هر کای شوی دی .

دمېر منو د طبیقې تعلیمیا لکه کو او او د منو
د عصری وړ او پوهنی پور لوستی پوښتنی مقصد
د دی چه هموی و کولای شی خپل لامن او لو لوی
مېواد و لو خدمت د پاره و وړی او په به توگه د دی
ستر کاد تر عهدی و وړی

موږ ټول د مور د ستر مقام در نښت ته ټاټیل و او
او د لر و چه د مور د حق نیسی او د مندی په نښت دغه
عالی احساس امانی مدی پوری هم په منو و طیفو کی
ستری قدا کار ی ته و ادا ده کی ی او غوی به وروسته
تر دی هم خپل لامن او لو لوی د اسلام دین او امانیت په
چوکاټ کی چه و وړی هو چه خیالی ټو ل ی ته
د او پور خدمت و او د ا کاد یو مصدر و گړی .

د پوهانو و یناوی

و ینه د ټولنی د ادب ستکارو ی او آډی یو
تشنوی .

(افغان)

لکه عمر لکه چی د منځکی دوشمی حرکت منځه نشو
اپولای دغه ر لکه نشو کولای چی د ټولو د پرمختگه منځ
و ینه

(اگوست کو د)

عالی انسان خپله لیکېشی د نورو په مسا د ت کی
لوی .

(گوښه)

د د وړ و د د پاره مېخ شی ناممکن نه دی .

(د اکس گرای)

(مخ)

د لکه عالی موجود چی د مور په نامه یادېږی په ټول
ی کی او د هر چا په تر د قدر او منزلت لری او په تیره بیا
د اسلام د ستر دین د لاد پور ټوله منځه د مور مقام چ هر هکله

د ا ل ی و ا ل په قلم کی تل د مور د لور تر پلار د منځه
د ا ل ی و ا ل په قلم کی

د مور په پاکه غېږ کی پېښېرانه اواجبه مصلحتین
هان او ستر شخصیتونه د ټول شوی او هموی دی
د و و کونه د ل ی بدو د وخت غصه بیا خوالی ته د رسیدو
د وخته پوری چه د و و کوی او هم ای بدلی او منوی
د لکه کوی او د خپل ټول د یات وخت د اولاد په سمپانه
د ا ل ی و ا ل په قلم کی

د لکه هر ښکته چی موږ پر اولاد چ پرمه پور پانه او د منو هم
د لکه مرگه بالی او په جزوی در د او مصیبت کی د و ا د و لوی
د لکه دغه ر لکه پر خپل اولاد پار ه قون اری او د د غو غو قو
د لکه ا د کور دی او ا د تیا پ وخت د منو د لاس اېول
هر ټول مرسته د مور په هکله او لاد غاړ ی
لاصوی او هر انسان د مور سره د لیکې کولو او د منی
د نښت او گرا و لوله کیله د د ایا او تحریت ستر توان او
و ینه مقام گټلی شی .

د مور په مېواد کی دمېر منو ټولنی در پنا ست په
پیشنهاد ا د مصالحه مقاماتو په منظوری په کال کی
و ینه ورځ د مور په نامه په خاصو مراسم سره په
د ا د ا د توگه تجلیل کیږی او هر کال دغه ورځ
افغان ملت د منوی مور علیا حضرتی منظمی ملکی په
د مقام سره پر انستل شوی او په کابل کی ستاد و منو ته
پا یزی و د کول کیږی .

د ا چه هر کال د جولای ۲۹ ورځ په منو د
کسی منو د په نامه په خاصه توگه
د ا د ا د تجلیل کیږی او په دغو مراسمو کی چه د و ینا و په
نډون سپورتی او نولوی اندازي اجرا کیږی او مندی

مصادران را و ستل او هفوی بیانه و لاول
او دلی پاته شول او په غالب گمان چی
د احمدشاهی عصر د معماري سبک
د هند او افغان د معماري د گډون نمونه
د.

ر احمدشاه پایا وروسته د هیواد
پاڼ تخت د تیمور شاه له خوا کابل ته
نقل شو نو پرته د خرقی شریفی له ودانۍ
مخه کوم مهم هاو او ودانۍ په کندهار
کې نه ده جوړه شوی .

د سراج الملقه واندین امیر حبیب الله خان
په عصر کې د هندوخت د نایب الحکومه
د د محمد عثمان خان له خوا د احمدشاهی
د یاد د ختو کلاچي اوس د سیمه تللی او هڅی

لیر پرخی شې پاته دی ترمیم او پوره
د نوی سر د خړه شوه د مر راغ بڼکې
او عصری ودانۍ مخ ته راغله چی اوس
هم شته او سنی ازگه او د د ا د الحکومې

لوی ودانۍ سرخووم سر د ا د محمد -
عبدن خان د کندهار د معمار او په لاس
د د د کړه او د خرقی شریفی تر مخ
و د ی چی د کال له لگې شوی او د
د حث و توفیت او د خ تالی د پښو
د وختن د هم د دغه نایب الحکومه د لاس
چهاره

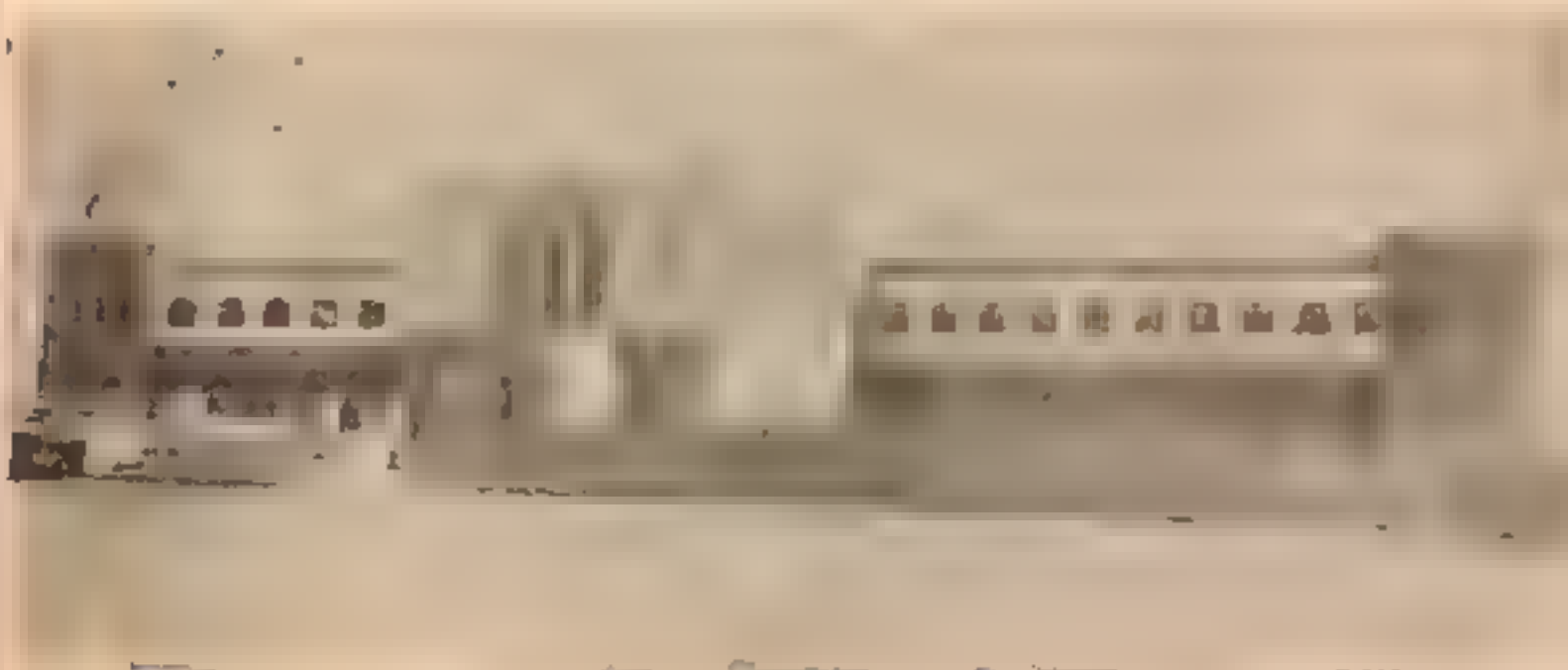

د لوی امیر اخلو را احمد شاه با نادر کور یوه مخینه

شاه جامع د لوی معالی د لوی ده د میرزا د جامع د احمدشاهی پناز
په دوهمه ناحیه کې د میرزا د خان الکوزی له خوا د لوی احمد شاه با یا
په زمانه کې ودانه شوی او اوس هم شته د محمد خان جامع د چهار په
دریمه ناحیه کې د امیر حضرت احمد شاه با نادر ولس کور د محمد خان
اسحق دای ودانه کې اوس هم شته او د د جامع د چهار په خلوده
ناحیه کې د لیر شاه ولی خان با مېړی په میده عصر کې ودانه کې اوس
اوس هم شته .

د احمد شاه با با کنیده دده له خوا د خرقی شریفی د د پاره جوړه
شوی او د د د مقصد دای چولاندی په دده مقصد د د د د د د د د د
خریځو د خورده ترمیم پنی وروسته خرقی شریفی ته او سنی های
جوړه او پښې گډېږدول شوه

د کندهار چار سوچی
سرای د غلام فاروق خان
عثمان د نایب الحکومه
کې په وخت کې واخیستل
شود د احمد شاه با یا په
عصر کې جوړه شوی و .
لکه خرقی شریفی چی
احمد شاه با یاد هند
تر اتنی وروسته
کندهار ته دهان سوه
د هند هند پوه دله

د کندهار په نوی بازار کې د مسندوفیت، عربی معکدوا د لوری داری

دیو غورگو ترور ایستلودی یوازی دمعارف اداری ته
مشوجه سو او د اجداد چلو لو چادی ای جاغلی داخل
هېدل امز برخان ته چی په پا پا جان مسی ژود په غاړه کړی
بیا غلی صالح محمد خان د کند هار د معارف دمدیر س به
دوده کپې دده د حاله سره پرا پر خد متو و کړه او د وخت
آمز او ا صلاحیت لرو او کوم مقاماتو به خوچی همدغی
کوله.

او دوی مرحوم د پ تو دنده د سر د

دستقوی اشتیاش په وخت کپې مرحوم د حاج محمد
گوپه لشین سوار کوم وخت چی سده ای اعظمی د ک

س د کرم د مرحوم د مدد د مدد د مدد د مدد د مدد
د وسایل شوه د مدد د مدد د مدد د مدد د مدد
د واک او د وخت کپې د کده ها د مدد د واک

ام به مدد د واک د واک د واک د واک د واک د واک
داس د واک د واک د واک د واک د واک د واک
د واک د واک د واک د واک د واک د واک د واک
د واک د واک د واک د واک د واک د واک د واک
د واک د واک د واک د واک د واک د واک د واک

په افسان د مدد د مدد د واک د واک د واک د واک
د واک د واک د واک د واک د واک د واک د واک

د واک د واک د واک د واک د واک د واک د واک
د واک د واک د واک د واک د واک د واک د واک

کپې او دوی مرحوم به په دنده د واک د واک د واک
او د واک د واک د واک د واک د واک د واک د واک
الجهن په دنده د واک د واک د واک د واک د واک

د مولوی صاحب د نظم (موانه)

د بلبیل ژباړه

د سحر م ژباړه سوره دنده

په قفس کی ی رمل دای ویکه
چی بندي شوم د صیاد له دنده دای

ولی له پوښتی څوک حال د ما و له بله
ولی اشته پی فغانه کارو باد د ما

ولی حبس اپدی داغی په واک د ما
له مصر چی دده حال ورته بیان کړم

له می و س چی د دده د ملان کړم

د بان و دنده کل او د دیمان کړم
له ملگری چی چمن ته می روان کړم
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

چی به د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
چاته د وکی پر چیل سر د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د صیاد له لاسه چاته عرض و د دنده د دنده

د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

که ظالم کی مه بندي خدای دی بندي کړی
خدای دی ما خدای اخته په خدای کی

اوس په دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
په دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

چا بندي کړم خدای ته په دنده د دنده د دنده
په دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

چی بندي دی د قفس کی مه صیاده
خدای دی ما خدای بندي که ای آژده

د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده
د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده د دنده

چی نا که د چمن باد داغی د کنده
چی پرو لست دانی وواکه له غولې

مگر د صیاد د چمن له خوا داغی د غولې
چی لسی د صاحب د واک د دنده د دنده د دنده

چی لسی د صاحب د واک د دنده د دنده د دنده
چی لسی د صاحب د واک د دنده د دنده د دنده

[illegible]

۱. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۲. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۳. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۴. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۵. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۶. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۷. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۸. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۹. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش
 ۱۰. در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد و در هر بار بارش

د یاقوتو جام

۵۔ مہی حجاب دھغہ ایستہ کی کہ لہر اوخوت
کہ پہ آسمان کی پاس د غور اسے قہر اوخوت

۱۲ او د سوي عظم د دی او که د الهي دیار

کہ دشتنہ سے کاروان دمشق، غزیر داو خور
 داہمہ کی سپین فاپورنہ سوء چکارہ دنگار
 کہ دیا قوتو پر جام ستوری دسار داو خور

از دستر گرد به کدو کپری مه فرازد و صبردا
که شاوخوا دهنود و زانو بیالینگر را و شوم
دای و صبر داغ در ما کی و عشاق طایب
کاسر و صبر دلموچه پوخ و عینگر را و شوم

د ادو حال و عده نودی سو، دما (صالح) و دهار
که صیحا د دنگو د نودی می پر پستر د اوڅو
صدا (صالح) د دنگو (صالح)

• مولانا محمد شریف جہاںپور :

د ازل ساقی

د ستاړو ستروې مېرمن، زړه او داني
ګودیس به چې شته، یې غوږی، هر قملوي

۱۰۰ ی مریه سرخه د ازل مسافه را بولی

تشخیص به می چ رگراندی که می علیه به

1. 4444 4444 4444 4444

دوستان عزیز! اگر چه این کتاب در حدیث و حدیثی است، اما در حدیث و حدیثی است.

...

ساخته شده است. این سیستم دارای یک رابط کاربری ساده و آسان است که به شما امکان می دهد به راحتی به داده های خود دسترسی داشته باشید.

حیدرآباد دکن دہلی احمد آباد بمبئی

و مذہب اور دینی و ایمانی عقل و پر گران

و همد و نه به نام این دی حیال ای دی شید

۱۔ ہر مصلح و شہدائے کبریا کی اور کی

معاونت در خاموشی ده، و در ای و ای)

بہشت و کی دے سا اس کے و دے دے

کے لئے کہ وہ اس کی تعلیم دے اور اس کو

(continued)

494

۹۹۹ کوویکی : «طالب»

وہم وال ارشاد :

کے زمرہ میں فروزل

[illegible]

أولهم وفظه

لځه پځه په بهر کې داوینده وه
مرغلره وه صدقې کې، لا او له او
ماچي لاس وروې، او به سوه لا حيا به
په تن باندې د شېږم په شان خوا وه
ع-ک

خواتان تو لنی تہ
مسؤل دی

[illegible]

۱. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۲. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۳. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۴. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۵. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۶. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۷. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۸. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۹. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
 ۱۰. در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد

● 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

۱. که در این روزها در میان مردم
 دولت داری پروک می باشد
 هم نه وی به چه دولتی تغییر می دهد
 در این روزها در میان مردم
 آری به وی دولت داری پروک
 چو و مردم در این روزها

داخلی تقسیمات کمری اور یا همه‌ای همه جهان
و ع و د و ر و ی چو لبه در کار به دی و ادور
کمری چون و میان و کمری و او ای وری

۱۰۰ سی سی و ۱۰۰ سی سی چای باید هواران سینما ته
در هر روز به شربت چای سینما او دستور را و ۴۵ تلی او
به هر سه روز یکبار در دهنی دیگر از ماده کوی چای
حداکثر سی سی و با نندی غالبش او هفته دفعه کی .
چای شیرین که به هر دو روز نوشی .

شماره ۱۰۰ - دودار - اردیبهشت

مردمان را در این راه و مسرتان به اندازده پیوسته
سرگرمی و تفریح و هوایان باید داری فکر
رباره اش - مده لری و مدحان مؤید حساس باشد
و در صورت ضرورت لری او هوایان باید چه اخلاق و عاقلان

[illegible]

و کرمی ر موی به تاوان آورد اصح دهی داسی خوانان
ده دایم ده دایم ده دایم ده دایم ده دایم

جان و قوت و نیروی او در چرخ دولتی ای ای تمکین یافت و باز به دور
دشمنان و اعدای او در اعمال و سر و زوایای او دخل و گنج
و در...

دخلكو پښتو په گټه وي. خو ايا ښه به د داسې قدرت
دارو ښان شي چې خلک ته هائنه ووشيږي کړي؟ پوهېږو چې
هره پلورنه (د هره جامعه د جوړولو لامل) د داسې خدمت

۱- کیدای می د هوانا نو خدمت واره

د عوړو سته پاته کول نه ده چې درسید او اولاد یو له یو له او
رحمه الله علیه و آله و سلم یو له یو له او اولاد یو له یو له او
رحمه الله علیه و آله و سلم یو له یو له او اولاد یو له یو له او

[illegible]

پانچویں جمعہ کی

په پښتو ژبه کې

د عینو د لیسم یو څرګند کړنګی

په پښتو ژبه کې جوړېدو د پښتو
مور. محمد علی شاه. لور په
۱۳۳۵ هـ. کال په کابل کې
زېږېدلې ده په اوه کلنۍ کې
۱۳۴۲ کال کې خپلې لومړنۍ
سره او داسې دینوم لېسې. په لېسې
کې لیکلې کې. اوله لومړۍ ده

په پښتو ژبه کې د لومړي ځل لیکلې ده،
تر لومړي ځل لیکلې. پورې اول لومړۍ
توب له لاسه نه دی ورکړی

په ۱۳۴۹ کال کې د لېسې
د ادارې له خوا د تېښ لیکلې تر
لاسې کې، لکه هر څه چې د اېډېک
والې او تېښ. لیکلې په اغېز
سره د خپلې دواړو علاقو دوه برابره
سوه.

په پښتو ژبه کې د خپلو د لومړي
تېښ په یاد ساتنې. د پښتو لومړۍ
مېنه لري او سر له اوسه لاس
د لومړي لیکلې. د پښتو لیکلې
و ظیفه د هغه د لیکلې څا کې.

په پښتو ژبه کې د لومړي ځل لیکلې
هواليا ته هېڅې لارې ورنه کوي
چې په دې ډول دغه د لیکلې و

د هواليا لور و ظیفه لور ول
په اجتماع کې
که پوره لاس ته وکړو او د جامې
خلک ته د لاس ته ورسېدو کړنې
ته د سېږه چې د دې ډول خلک په ځوانۍ
کې سته. دې کړنې، هواليا، اولاد
چې هر څه د لاس ته ورسېدو د ځوانۍ

په پښتو ژبه کې

و ظايف پر هغه لري، مثلاً کړنې
و ظيفه لري چې مکتب ته ولاړه
د علم او پوهې هغه پر خور د لاس
تر هغو چې په هواليا کې د خدمت
و ګرهي. هغه د لاس ته ورسېدو د علم
او پوهې سره آشناوي او په هواليا کې
خپل وخت د خدمت د پاره صرف کړی دی.

داسې د تېرو تېرو څه ده
و ظيفه لري چې هواليا د لاس ته
کړي
د هواليا لور و ظيفه لور و
و ظيفه د لاس ته ورسېدو د لاس ته
مساعدي چې د لاس ته ورسېدو د لاس ته
و ګرهي او د خپل وطن د اقتصاد او
علم سوي په اړه د پياوړتیا.

هواليا د خلکو په ژوند کې
مهم ډول لوبوي په دې څه کې
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو

په پښتو ژبه کې د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو

۱- ستا د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
په دې ډول د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
سره د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
په دې ډول د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو
په دې ډول د لاس ته ورسېدو د لاس ته ورسېدو

علاوه بر بوداییو مشکلاتو
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 مشکله جوړه ده او د دې د
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 چې معمولاً ذکر کېږي عبارت د علم
 حقه دی، یعنې فلسفه علم دی چې
 مشخص خواص لري، او اوسنی یو باید
 د فلسفې علم او دود او عود موږ د
 چې دغه دود او عود جنس نور عود
 لاندې د دې دود او عود
 او د اوبله او هې فصل له لارې ایا ک
 ا لاری او فلسفه داسې اوع جوړ
 دغه دود او عود د دې دود او عود
 ا د اوس د دې دود او عود
 د دود او عود د دود او عود
 له امله د واقعیت سره د دود او عود
 لري

الفلسفه دود او عود د دود او عود
 کړ تر عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود

د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود

د فلسفې په ترمینولو کې د دود او عود

مضامخ کېږي او د فلسفې د مشهورو
 ترمینولو دغه یو ترمینولو د دود او عود
 سر کې په دې غرض چې د دود او عود

یوهانو قبول وگرزی، و د اوبله
 سوه ترمینولو چې نوی دود او عود
 د فلسفې اندېښنی سره د دود او عود

او یو وېل سې چې فلسفه په یوه
 خاصه پېړۍ کې د دود او عود

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

ADAPTATION

ADJUSTMENT

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

پرخه کې محدود دی او کولای
 د اعلیه بشری خواخوږ
 و سره

د دغو اساساتو له مخې ک
 و وېل سې چې د دود او عود
 لویه پرخه د دود او عود
 د سمون او خپلو حالو د سمون د پان
 وقت ده او د اوبه صحیح خبره ده
 علاوه پرخه د تکمیل قوی انسان
 ته دغه قدرت و د کړي دې چې د دود او عود

د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی
 د فلسفې نه باندې شکونه یو دی

تطور لاندې ویکي او دود او عود
 بلل کېږي

د انسان قدرت د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود

کوی اوبله پرخه د دود او عود
 د ثابت ترمینولو د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود

د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود
 د دود او عود د دود او عود د دود او عود

په اساس صورت موهی، شکونه کړه
 چې انسان دود او عود د دود او عود
 او په طبیعت کې شکونه او سرخوې
 شان و موهی او کولای سې په
 شکونه دغه په غیر کې ژوند

مستویاتو دهم آهنگه کسبو له لاری ویر خو چی
 پشی او حواد تان د امکان تر حده دهم و و و گردی
 انسان په خپل خلقت کی له یوازی دا میل لری چی
 جهان له خپل نظره بهتر کړی ، بلکه دا میل او
 استعداد هم لری چی جهان لکه هراکله چی دی هغی درک
 کړی

دعاشی کنجکاوی حس بی له اخلاقی عالمی او
 عملی هدف غصه په فعالیت پیل کوی ، دا حس
 وړ کونکې وړتیا و چې له لاری پیل کړی بلکه د خپله هاله
 د کشته مالیت وړی او دغه وخت د غصه غصه
 نادانی منع ته د داعی چی و نه کولای من یو موقف
 وستیو ی او هر لکه چی منچش حاصل منی د
 معروضات پیرا پیری لستوده د غصه وخت
 چی انسان د کنجکاوی د میل په اساس وپاری چی د عملی
 خلاقی او مدنی تقاضو په وړاندی دده اندیشه
 بی سخته وی و غصه چی دده په نظر کی مهم تلقی
 کړی مهم او درک دی

۲- مهمرقت اطاری انگیزه : تر حمل او بی عرضه

دعاشی ، کنجکاوی او پلونه د انسان د غصه یو مشخص
 ی چی نور حیوانات په تیر د غصه حیوانات چی
 انسان ته ورته دی ، په دغه کی گهون
 چی ، کنجکاوی په قیود حیواناتو کی په خاصو
 وړتیاو او معسوسو علاو وړی او د لری او یوه لایه
 وخت دغه په مشابو او پرله پسې ډول صورت موم
 ورو د انسان په ارد سره ددی ډول کنجکاوی په
 ډول مد او مع کنجکاوی هم متاخر په هر سرباگره
 اودای سی

دغه په خاطر کی وارو که هه هم دا ډول کنجکاوی
 ورو ورو د غصه د سمون او بقا چیرته وړتیا و غوسه د
 غصه دغه کنجکاوی حقیقی و خپله معاد ورساده چی د
 د غصه او دغه معشو پاتود نفس او غیرتی غصه
 لاسه کړی ، د نظره خرج او ارضا په دوو ډولو تحقق
 مومی

رو د وخت اوهای د معد وړا و د معاشی ،
 معاشی پرمخ دشا او د کتنی او د غصه ی و لیری
 کپکت نو د معاشی ، د کشته تعدد بد او د
 دغه در فکله له لاری دل دوح او های دغو تر

په زړه پوری شلور پشی

د زړه غوږ کی راته وویل اسمان
 خله هراخره کفی زمانه فرمان
 کر زیده د زمانی که زمانه لاس وای
 یو به ولی کر خپله لایه پخپله سرگردان

*****

زړه کیه ! پوه به نه سی په اهرار د حقیقت
 حوران دی ورتنه پاته در بهت او طریقت
 او دلته په سر و میو وود جنت کره خان د پاره
 دغه خړک خبر دی په اذل او په قسمت

*****

ود بیا ته چی بیکه بی را عالمی
 که پر وسته که بیکه که بی عالمی
 چی د آب غرت شپنری کی لای دلته
 هله هم به بی په د سره شاغلی
 د غم د غلوریشو ترجمه

د داغتی پروژې د یادونې
 وړ دي چې دغه مخه پېښې او په
 د دوی نتيجه لاس ته راغلي
 دموه د دواړو اقتصاد او کړنې
 د دوی کولو په لار کې دي
 چته آخیره چته لې ده چې
 گران هېواد د کړنې د ژان
 مشنګه او د کړنې لپاره دې
 د دوی لږې وړکوي
 اوس دا هو اصل مطلب ته
 دغه دموه په کليوالو سېمو کې
 غلواو دواړو د کړنې د
 په عبارت دی

او د دوی دغه د کړنې په
 د لاس ته راغلي د دوی
 د دغه د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د

د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د

داغکس دوه نيمه گران سيمې چې په پخواني طريقه په
 بوله جوړولو لگيا دي

وساتل شي تر قلمې او مالي
 وروسته تر هغه بيا د پخواني
 تيارولو د پاره هڅونه پر گران
 کړوندگر په چله ايل چول سره
 او د پخواني کړنې او دوه نيمه د پل کښې
 په دې په کرل شوي پخواني پلې
 او گردان جوړوي تر هغو چې
 کرل شوي مشکه دار بولو د پاره
 بيا د اوچتو شوي دغه دوه نيمه کړم
 چر د پل کښې په واسطه کرل شوي
 مشکه پلې کوي دغه په کليوالې
 اصطلاح شوي بولي

دغه دغه خپره د یادونې وړ
 کفر چورواک د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د

کوم وخت چې کرل شوي پلې
 بوله پلې او گردان شوي بيا او تر
 هغه پورې غمونه او په نه وړکوي
 تر هر چې غم دا شته سي که کال
 آبادوي او د لاس په مړسم کېږي
 بار او نه و شونې د کړنې له وخته بيا
 تر دوی د دوی د دوی د

پلې په هېواد پرخو کې که کوچني او دوی
 وې د دوی د واسطه په هغه کې
 د دوی د کړنې جوړوي چې او د
 پکښې چران پيدا کې او هغه هايونه
 وچ پاته نشي چې دغه کړنې د
 کليوالې اصطلاح هغه وائي د مشکه
 او بول په دوه نيمه د دوی د دوی
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د

واخلي بيا او په هغې د دوی د دوست
 تر دوی د دوی د دوی د
 که له کاره د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د

د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د
 د دوی د دوی د دوی د

دو به نه خواهدی او یسره خلورو
میاندر چهره د خنورو بو کی وایستو کېدی
او نه کی وایستو چهره د خنورو او بو لو

وشت د سپینې ډلې ډله جوړوېږي چې هل
او ټولو څه په ځان واخلې اصطلاح
«ښکاري» واخلې د دې ډلې ډله
د پاره د کړنل شوي ډلې ډله

سره او به کله یی، بر کمر و
کروند گریه جزی او علود او به
سره غم از به وی پی بو ای جلاو می

واری خدم دی او د دو
دخی ددریم او او دو - دلومی ی
واری هم و همه خدمت و تی چی نو
نور و غنو تر همه کرل شوی او
دلخه دلمی هلم خدم بر و رو عرویه
لوړ کئی وی او بل گران دهغه لومس ی
واری سرو - سیدو - مالوی ،چی ده
خدم تر او په او او سرته تر دهغه به ده

کوی او چه غم-دل و در کوی چو - - -
 ای ، گر ن-چپاوی-واه ، در کوی
 و در سینه چو - - -
 شی ، ای ، دور سی چو - - -
 دشت غم-خانه به - - -
 و - - -
 چو در سینه بپاوی - - -

دخمو او ټول هغو ماشومانو ته
چې د دې ځې د ځنډو په اوږدو ته
داندا او ټول وایي، په لومړي
والي کې چې د ټول فصل د
حکاوو ساتنې په اړه د دوه موارو
تراو ټولو د مخه پر ګران ځان
د ځنډو فصل ته چې اود کړنې شوو ځنډو
د ډیر تیر کړد او د ټولې د مړغې او
وېو په کلک وچیا او سره پشوی او
هم که او مو کومه پوله یا پستول وځي

وای حقہ میر بہ تھی کہ او بہ دیو کی دی
اودھ۔ سو پہ درم واری او بولو
کئی بزرگراں کوشش کوی چر۔۔

چهارم به کوه چنگ که در جلگه ییلاقی است
 و او بوختم و در ییلاق کوهی و ییلاقی
 هم چهارم و او غنای کوهی است
 پروانه کوه

که به پای و ...
ای و ...
چون او به ...
چون او به ...
گرم ...
که به ...
...

دوهم در هم شهرم نو باشد من و واول
 و در هشتادم روزی سالی بیاید
 دانی که سی و پاید و وایل می چو
 دجه و ده او دغتم و دهو حاصلاتو اخیست
 دهم که به دوری بودی که کی لاری
 به شهره بد رسد که آید دوری و ده

[illegible]

کوی پی داد غنـ و د مـ گـی دجه را الـ انه
هـ کو وخت پی غنم یا خه شی او او به غنی
هـ و ی عروحت پی د غم و هغه او به واره ی
سـه یو ی عیاشی هـ غنم در پلو کی ی عـر
وخت پی د غم و د غم و د غم و د غم و د غم
که او وخت پی د غم و د غم و د غم و د غم
وخت پی د غم و د غم و د غم و د غم و د غم

بر خا قدم خطه در می او چه بر چه او گز تو
و در کور شکا ج در گز و چه بد و
در حدو سدا در بر چه بر گز و چه
بر خه زیاد می کنی در هفتن ده که گز
دلاس وی زیاده تر و خوشه دوی پخته و خج
نیمی بر خه قدم به لوی احلی او بل چاته ای
به و در کوی لدی احله چه او گز ان ای
داسی به ادر سده من لیکه پشپله چه ای
بر گز ان و بی و دای غنمود او ای انداز

۹۶ دی چول ده سرخو ۹۶ تنم چ
کرل شوی وی دکرل شوی تنم پنا
داده لو ورکوی، پرگران او

لوگ در دعوت و دعوت به صلح
دعوت در دعوت و دعوت
رگزاران به دعوت و دعوت
لوگ دعوت و دعوت

و به کار جوی میزدانی در صدد
های لیاده پاکتی؛ بزرگتر از غنای
برخه ختم به گداز در خوشه بیکان

چەوئى دەھەو پەرەسەر پەر كۆي
پەي چولچە سەھارە مە پەوئى
لوگكۆي دە پەسلە شەر مە

۱- کوردی و لاری، کوردی و زازایی
۲- موو گیتی بادستی و علی کچی
۳- د کرد و ژولول و اس ری یه
۴- اچکی کی و و اندازد کوردی و

و بهای کوی و بیای آنی چندی
کار به کلیه اوصاف ح

ذی قاعہ و غزوہ ہجرت کرانہ

نو کرد و غنچه و حتی به قراودد ماند و
تا روزی داخل که چه در روزی جا
و چوئی که در بر خرم بار کنی

بودند و این کار را می نمودند
و در این میان در این زمان که
در این زمان که در این زمان که
در این زمان که در این زمان که

در آفت و پر کس کوی بدشاوخت ک
از بر گمراں غمی پر خرو باد و
دو سبک در آفت و پر کس کوی بدشاوخت ک

زده و ای شی و غنیمت و دانه
 یاد و دد و د و آرتیب داسی
 وی بز گران درخت و به د کروی
 داری به شکل چو دوی چه دغ لی
 حالی او بر شاو خوائی د غنیمت و

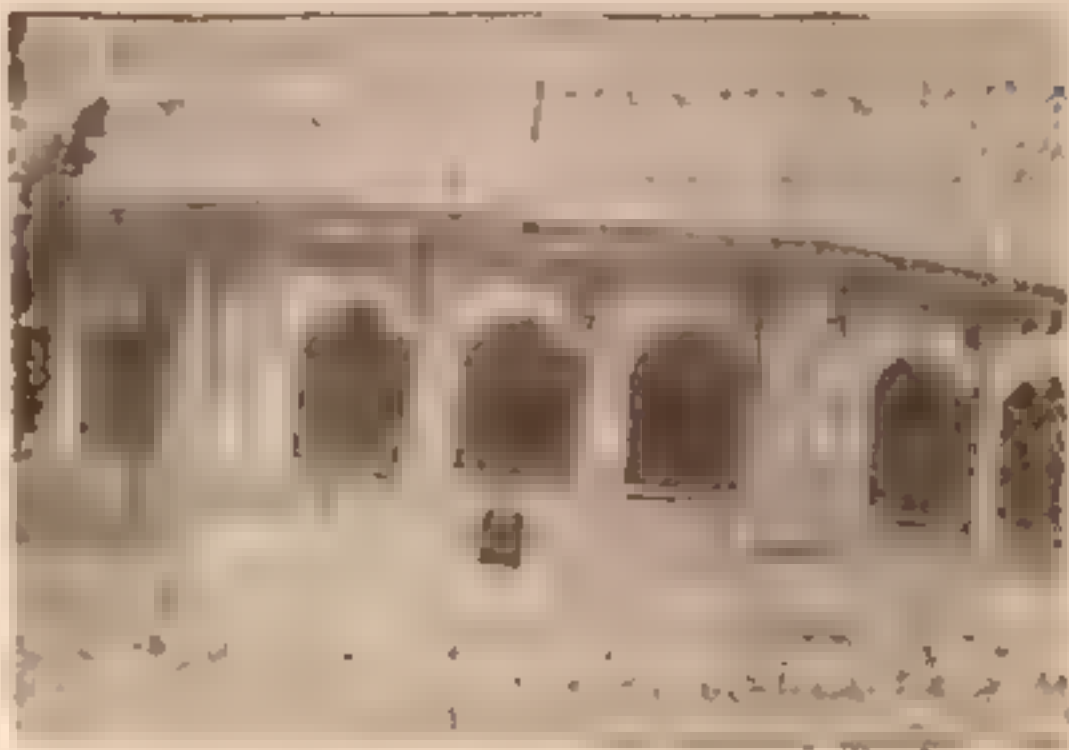

د کندهار تعميراتي نهضت

په دغه شل کاله پروژه کېنې پوهنځي کلتوري مرکز، پوهنتون ودانۍ، صناعتي دستگاوي، د احمد شاه بابا دولتي پارک په ګډون د چار په هره برخه کې وده کيږي او هر کله چې دغه اتمه پېښه شي، د کندهار په پېښې اوږدې اوږدو سوله خپله نسبت اوس ته پورته کيږي. اوس د کندهار تر احمد شاهي چارو باندې ځينې کارونې نوي د جوړېدو په حال کې دي چې يوه يې تر سره کړې ده باندې د ميريس مېرۍ، بله يې د صوفي مېرۍ او د رېښه اي د منزل باغ د کارونې په نامه يادېږي.

دارلګه دوداني يوه اړخه

اوسنۍ کندهار د تعميراتو او عصري ودانو له پلوه په دوو برخو وېشل شوې ده: يوه برخه يې مرکزي حيثيت لري او په هغه کې هاورلوي بازارونه او هغه ګودونه او ګوڅي شاملې دي چې په پخواني حال پاته او د پرله تېرولې کړي دي او هغه ته اوس احمد شاهي چار يا احمد شاهي کندهار وايي.

دوه يې برخې او د احمد شاهي چار ختيځې برخې او هغه نوي ودانۍ دي چې د منزل باغ لور ته اوږدې شوې او هغه پر پخواني ګچ خان باندې کارونه هم د جوړېدو په حال کې ده.

د کندهار دغې برخې ته ظاهر شاهي کندهار وايي. د کندهار د رېښه برخه د اوسني چار لويه بېخ ته پرته او د لوي چار په ګډون، ميريس مينه او داسې نورې ودانۍ او سيمې پکښې شامل دي او پر هغه د نادر شاهي کندهار نوم ايښودل شوی دی.

د کندهار چار د چار جوړولو او ګود جوړولو د شل کلن چارې پلان تر نقشې لاندې دی او له دغه کبله يو څو دهرې برخې ودانۍ د نقشې له مخه جوړېږي او پرته له نقشې څخه چاته اجازه نشته چې ګود يا ودانۍ جوړه کړي او که څوک داسې کار وکړي او نقشه پرې راځي، د دغه مخه کې.

د سردی د باغ يوه ښکلي ودانۍ

(د سيد عکاس د البوم مخه)

د کندهار داشو کا...

شوروی اتحاد ته

د ریچارد نیکسن سفر

دېل تر نومینف کولو دغه د خپل هان صفت مه کوی ولی
چی باطلیږی. کوږیش وکړی چی اور ستاسی انا وای
اوسفت مور کړی لویه دی سره به تاسی یو ممتاز مقام
پیدا کړی او په دې سره به د اور دوسنی ستاسی سره
د پرمختی او که موداسی وای که له یو په نوم یو اوجیت به شی
او دینمی به د سره د پرمختی. هکچر چی د اور د پدوا یی
او شوه پینه وی نو تاسی به پین سره و پوهیږی چی چه
ده کوی که خوا دی چی تر اور په عمل کښی چه شی د خپل
تغی به مقتضیاتو یسی مه چی د اور د اعتبار تاسی د اور
په درس او پورت سره قیلولای شی او علم و پوهنه مو په
دغه سره د پائیدلای شی، پوهنه او علم اکتساب او
اعانت دی چی باید له اور سره مبادله شی او نور و ته
د امانت و رسول خو په چا د پینه سره وایم چی ددی دوی
هېڅ شان دی له پیر به یی او خپلی تفاوت دی تردی لا پاته
اندازه وړ کی. ۰۰۰ د پاجی پراثم کال پاندي نی پادرسن
کا لنگه نتج کړ او په دی جنگه کښی (۱۵۰۰۰۰۰) که
ژواندی و لېول سوه او هغی نی له خپله ملکه هغه فراده کړ او
سل لږه کسه وړل سوه او تقریباً د فورمه سوه سوه. پاجا
په دی کی له سره د پرمختی لم او متاثر شو او په لږه کښی می
د د پیداشو ولی چی دی به تقریباً کښی د هر کوچنی کوی
او د ژواند پور کړو له نیولو او هور و لو هغه پرمخت
کوونکی دی.

پولواک دغه صحنه په غم سره و لیدله او د وحم او
عاطفی احساس پکښی پیدا شو په کا لنگه کښی له پراخیمو
او سراخیمو هغه تقوی کوونکی وکی د پراخیمو
مگر پیا هم پخپلو منځو کښی دوی همدغی رفتار کوی
چی هغی نی می او هغی وطن پریه دی او نور پراخیمیان
ددوی ددی روی ته کوم اهمیت نه وړ کوی و دوی ته
د لازمه ده چی د پولواک له کتور و هژوانو سره اشناشی
او پرده پاندي د مور و پلار په غیر سره اختیار و لری

تسلیماتو د مغنیوی د پاره گامونه مخ ته واغلی.
خود بشریت عمده سوال به دغه وخت د حل لپاره
پیدا کړی چی لوږ هیوادونه تر بین المللی نظارت لاندی
د اور لو سترا تیو یکی و سلو د زغیر و د هغه وړ لو په غرض
موافقی ته ورسېږی. خو تر اوسه پودی لوی هیوادونه
دغه خطر په تناسب چی سترا تیو یکی ذروی و سلمی یی
د بشریت د پاره لری کومی ناطمی او فیصله کوونکی
موانعی ته چی د دغو خطرونو منځو نیسی نه دی رسیدلی.
د امریکا او شوروی اتحاد د مشرانو د خبرو په دوهمه
ورځ د دواړو هیوادو تر منځ د طبی همکار او همکاری
ساتنی په باب (۷) موافقی لاس لیکه سوی او له دغو موافقو
هغه وروسته دوی نور ی مهمی موافقی هم لاس لیکه سوی
چی یوه بی د دواړو هیوادو د لوتکو تر منځ د پیری او
موایی فکر د مغنیوی او بله بی دنی د مهمو موضوع کار
یعنی د سترا تیو یکی و سلمو د لړ والی په باب و په دې
ډول د ا لومړی پلاد چی دنی یوه ستر قدر تر نه د هغو
توغند او په برخه کی چی اقدامی قدرت لری موافقی ته
رسیدل دی. او د پیری لوی بی مسایقی هغه لاس اغلی. ددی
موافقی سره سم امریکا پخپله خاوند کی د پوی ذروی
د ستاگاه د جوړ و او کار پمال کړ. د اصلاح هغه

او له خپلو حلگرو سره دشین وی وی نه غولوی په ل پاته
پیا باید له مریانو او لیر دستانو سره حتی الوسع مهربانی
او خواخوږی وشی ولی تر هر چا د بات دوی
و وحم و عاطفی ته احتیاج لری. غولاند دا چی
پولواک پرتیر سوی وضعیت پاندي چی موهای
دلته په لږه صورت سره تلکړ و کی د اور و اقوامو
په غیر سره د پراخوس او پچیسای کوی.

د محمد علي كلي او جو فر ايزر تر منځ لوبه به سز کال ونسي

کند هار:

په همدې مياشت کې يو ٥ کلن
سړی چې محمد صديق نومېږي
د خپلې کشر او سرمايي د پاتيدو په
خاطر کوچنيان غلا کول د کند هار
دامپنه قومانداني ديوليسود غلا
د آمرت له خوا واپول سو.

کې چې د پريسي ډاډ يو خپاره
کېل وويل له جو فر ايزر سره به
د د لوبه داسې مياشت کې د سي
خود مسافري مرثيه د ورځم خبر
ايکونکر ته ډاډ ور کې چې
د فر ايزر او محمد علي تر منځ لوبه
په به د اقلونکي کال کې سي
وځي.

غلام افيا پالسي د ورځم د پري
د پکس د ورځه وژن د مسا بقو مرتب
دغه اوږدې لوبه د محمد علي او جو
فر ايزر تر منځ لوبه به سز کال کې سي د دي
کړي.

محمد علي کلي چې د کافاج د پکس
له قهرمان جوړج شوو او سره په
د ورځه مياشت کې د مسافري د پاره
تپاړي نيسي په غلو د دي وړو گرامونو

د بر ناري په باب فلم بر ايزر يزي

محمد صديق د کوچنيانو تر منځونکي
منځ وويل: غله په کوچنيان
په غله د ورځه کې پېچل او تېول په
پې خور په همدې ترتيب يو ورځ چې
تر صدق الله د مې خلک په دو پته کې
د غلا کېدو لپاره په چې د خلک
د دغلا او ناري په سبب د پولي پولاس
په وړغلي همدغه د خلک منځ لوبه ته
کې د لومړي غله د تحقيقانو په جريان
کې څرگنده کې د د همدې
خلک د غلا کېدو په شمول هر دوه
خلکان اړه هم د خلک او د پالاد غله
غلا کې د دي.

د کند هار د دامپنه قومانداني
د غلام آمرت مامور شاغلي محمد
ماشم وويل: د لومړي غله
تحقيقات په شرعي وايه کې داخل
او په دغه باب تحقيقات د غلا په
آمرت کې دوام لري.

منځ وويل: د تحقيقاتو تر
پېر په وروسته به دغه سړي په
غله جزا ورسېږي.

په غرض د ليو يادک نه لندن ته تللي
د ويل چې د فلم اغېستلو محلي
مؤسسي د غور کولو د پېدي خوا
غواړي دما د ژوند فلم بر ايزر
کې په پېدي وروستيو وختو کې
د انگلستان فلم اغېستار يو ستره
کمپنې غواړي د اجازي په اغېستلو
سره د بر ناري د ژوند د هر نکلراني
په په استفادې کولو چې په پېدي
وختو کې د بر ناري په يو مېر و نه
کې چاپ شوي د فلم بر ايزر کې د
خو د د فلم د اغېستلو د موسسي نوم
ونه سو د.

لندن د بر ناري د فلم اغېستلو
په ستره کمپنې غواړي چې د خپلوي
اغزې د لوبه د پېوښد و اړه مشهور
جراح پروفسر کرسټ بر ناري په
باب د فلم بر ايزر کې.

بر ناري پرون د دغه مطلب
د خپلېر گېسه و ليو په تېرېځ
کې په لندن کې و وړل.
تر اوسه پوري په دغه باب اساسي
ترتيبان د دي نيول شوي.

بر ناري چې د خپلې مېرمن بادا ياد
سره د پوي دغلي د پاره د وينا کولو

سړي خوړونکي نهنگ

په دې غوښتنه کې و بال سړي دي
چې د دي خپلې هم د دغه نهنگ په
د زېرمه په يوه کلي کې د نثار له امله
مړي شوي دي.

ايکاس د ناريو يا د ختيځ او
مر کزي ايالت د سيمو خلکو د سکرې او
پوايسې تر اوڅخه دغه او ي نهنگ د وژلو
د پاره د مرستې غوښتنه کې يده کوم چې تر
اوسه اېاس کوچنيان وژلي دي.

در این کتاب که در مورد تاریخ و تمدن ایران است، به بررسی و تحلیل این مباحث پرداخته شده است. این کتاب به عنوان یک منبع معتبر در زمینه تاریخ و تمدن ایران شناخته می‌شود.

د خپلواکۍ خلی